

Domov>Družinske zadeve in dedovanje>Družinske preživnine

Izvirna jezikovna različica te strani [ro] je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice.

Swipe to change

angleščina

Družinske preživnine

Romunija

1 Kaj pomenita izraza „preživnina – preživljanje“ in „preživninska obveznost“? Katere osebe morajo plačati preživnino drugi osebi?

Preživninska obveznost je zakonska zahteva, v skladu s katero mora oseba drugi osebi zagotoviti potrebna sredstva za preživljanje, vključno s sredstvi za zadovoljevanje duhovnih potreb; preživninska obveznost staršev do mladoletnih otrok pa vključuje sredstva, ki so potrebna za vzgojo, izobraževanje in strokovno usposabljanje otrok.

Preživninska obveznost obstaja med zakonci, sorodniki v ravni vrsti, brati in sestrami ter nekaterimi drugimi osebami, določenimi z zakonom (člen 516 romunskega civilnega zakonika).

Preživninska obveznost obstaja med nekdanjima zakoncema (člen 398 civilnega zakonika). Ne sme se zamenjevati z nadomestilom ali odškodnino.

Zakonec, ki je prispeval k preživljanju otroka drugega zakonca, mora preživnino za otroka zagotavljati, dokler je otrok mladoleten, vendar le, če so otrokovi biološki starši mrtvi, pogrešani ali v stiski (člen 517(1) civilnega zakonika). Po drugi strani bo morda otrok dolžan preživljati osebo, ki ga je preživljala deset let (člen 517(2) civilnega zakonika).

Dediči osebe, ki je bila dolžna preživljati mladoletnika ali ki ga je preživljala, čeprav ji ga v skladu z zakonom ne bi bilo treba, so dolžni še naprej zagotavljati preživnino za otroka, odvisno od vrednosti podedovanega premoženja, če so biološki starši mladoletnega otroka mrtvi, pogrešani ali v stiski, vendar le, dokler je oseba, ki prejema preživnino, mladoletna.

2 Do katere starosti je otrok upravičen do preživnine? Ali se predpisi za preživljanje mladoletnikov razlikujejo od predpisov za preživljanje odraslih?

Preživninska obveznost med starši in otroki je urejena s členoma 499 in 525 civilnega zakonika. Za mladoletnike, ki zahtevajo preživnino od svojih staršev, se šteje, da so v stiski, če se ne morejo preživljati na podlagi svojega dela, tudi če imajo premoženje. Če pa starši niso sposobni zagotoviti preživljanja, ne da bi s tem ogrozili svoj obstoj, lahko družinsko sodišče odobri, da se preživnina zagotovi s prodajo otrokovega premoženja, razen osnovnih potrebščin. Starši so dolžni preživljati otroka, ki je postal polnoleten (običajno 18 let), če se ta še vedno izobražuje, in sicer dokler ne konča izobraževanja, vendar samo do 26. leta starosti.

3 Naj se za pridobitev preživnine obmem na pristojni organ ali na sodišče? kateri so glavni elementi tega postopka?

Tožnik - upravičenec se mora obrniti na sodišče, ki je pristojno v kraju njegovega stalnega prebivališča ali stalnega prebivališča toženca - zavezanca. Sodni poziv se lahko izda bodisi ločeno bodisi v postopku za razvezo zakonske zveze, ugotovitev očetovstva, dodelitev starševske pravice glede mladoletnega otroka ali določitev stalnega prebivališča mladoletnega otroka. Sodišče lahko s sklepom svojega predsednika odredi prehodne ukrepe, ki veljajo samo do izdaje odločbe v postopku v glavni stvari za razvezo zakonske zveze. Postopek na prvi stopnji je sestavljen iz več faz. V pisni fazi se vložijo vloga za začetek postopka, odgovor na tožbo in nasprotna tožba; lahko se odredijo ukrepi zavarovanja, kot je zased ali rubež; stranki sta pozvani, vročijo se jima procesne listine. Ustna faza vključuje sodno obravnavo, v okviru katere se lahko vložijo procesni ugovori in izvajajo dokazi. Temu sledi razprava, po kateri sodišče izda odločbo.

V primeru sporazumne razveze zakonske zveze, ki jo lahko razglasi notar, se lahko zakonca dogovorita o vseh učinkih razveze zakonske zveze, vključno z določitvijo prispevka vsakega od staršev k stroškom otrokove vzgoje, izobraževanja, študija in strokovnega usposabljanja.

4 Ali se zahtevek lahko vložijo v imenu sorodnika (če da, do katerega kolena) ali v imenu otroka?

Stranke v preživninskih postopkih imajo načeloma lahko zastopnika. Če pa se zahtevek za preživnino vložijo v povezavi s postopkom za razvezo zakonske zveze, je zastopanje zakoncev v postopku za razvezo zakonske zveze mogoče samo v nekaterih primerih, ki so izrecno določeni s členom 920 zakona o pravnem postopku.

Če je za določitev/povečanje/zmanjšanje preživnine vložen ločen zahtevek, lahko stranke na običajen način zastopa odvetnik ali drug zastopnik; če stranko zastopa oseba, ki ni odvetnik, ta na obravnavi ne more imeti zaključnega govora. Mladoletnika zastopa njegov zakoniti zastopnik (eden od staršev ali izjemoma druga oseba, ki izvršuje starševsko pravico). Polnoletni otrok osebno vložijo zahtevek v svojem imenu.

5 Če nameravam začeti postopek pred sodiščem, kako ugotovim, katero sodišče je pristojno?

Krajevno pristojno sodišče (za kraj stalnega prebivališča toženca - zavezanca ali tožnika - upravičenca) se lahko določi na podlagi romunskega pravosodnega atlasa, ki je objavljen na spletni strani ministrstva za pravosodje na portalu sodišč <http://portal.just.ro/SitePages/acasa.aspx>.

6 Ali moram kot prosilec uporabiti posrednika za začetek postopka pred sodiščem (npr. odvetnika, osrednji ali lokalni organ itd.)? Če ne, kakšen je postopek? Ne, ker zastopanje po odvetniku ali pomoč odvetnika nista obvezna.

7 Ali moram za začetek postopka plačati sodno takso? Če da, koliko ta znaša? Če so moja finančna sredstva nezadostna, ali lahko dobim brezplačno pravno pomoč?

Zahtevki za določitev ali spremembo preživnine so oproščeni kolkovine. Pomoč odvetnika ali zastopanje po odvetniku vključujeta stroške, vendar njihovo plačilo ni obvezno. Če zadevna stranka nima zadostnih dohodkov, lahko zaprosi za pravno pomoč za kritje odvetniških nagrad ali drugih stroškov obravnave.

8 Kakšno preživnino običajno dodeli sodišče? Kako se izračuna znesek preživnine? Ali lahko sodišče svojo odločitev spremeni, če se spremenijo življenjski stroški ali družinske okoliščine? Če da, kako (npr. s pomočjo sistema samodejne indeksacije)?

Preživnina se dodeli v skladu s potrebami tistega, ki jo zahteva, in sredstvi osebe, ki jo mora plačati. Preživninska obveznost se načeloma izpolnjuje v naravi z zagotavljanjem vseh sredstev za preživljanje. Vendar v praksi sodišča izpolnjevanje preživninske obveznosti večinoma določijo v denarju, bodisi kot fiksni znesek bodisi kot delež mesečnega dohodka preživninskega zavezanca (člen 530 civilnega zakonika). Preživnina v obliki fiksnega zneska se vsako četrletje v skladu z zakonom prilagodi glede na stopnjo inflacije.

Kadar preživnino plačuje eden od staršev, se določi v višini do četrtnine neto mesečnega dohodka zadevnega starša za enega otroka, tretjine dohodka za dva otroka in polovice dohodka za tri otroke ali več. V skladu z zakonom znesek preživnine, ki se plačuje za otroke, v povezavi s preživnino za druge osebe ne sme presegati polovice neto mesečnega dohodka preživninskega zavezanca (člen 529 civilnega zakonika).

Če se spremenijo sredstva osebe, ki plačuje preživnino, ali potrebe osebe, ki jo prejema, lahko družinsko sodišče v novem postopku poveča ali zmanjša preživnino ali odredi prenehanje njenega plačevanja, kot je ustrezno (člen 531 civilnega zakonika).

9 Kako in komu se plača preživnina?

Preživninska obveznost se izpolnjuje v naravi z zagotavljanjem vseh sredstev za preživljanje, in kjer je to ustrezno, kritjem stroškov izobraževanja, študija in strokovnega usposabljanja (člen 530 civilnega zakonika). Če se preživninska obveznost ne izpolnjuje prostovoljno v naravi, družinsko sodišče odredi, naj se plačuje v denarju. Preživnina se lahko določi bodisi kot fiksni znesek bodisi kot delež neto mesečnega dohodka preživninskega zavezanca.

Preživnina se plačuje v rednih obrokih na datume, za katere se dogovorita stranki, ali datume, ki jih določi sodišče, če dogovora med strankama ni. Stranki se lahko dogovorita, ali če obstajajo utemeljeni razlogi za to, lahko družinsko sodišče odloči, da se preživnina plača vnaprej kot pavšalni znesek, s katerim se krijejo potrebe po preživljanju preživninskega upravičenca za daljše obdobje ali celotno obdobje, za katero je treba plačati preživnino, če ima preživninski zavezanec potrebna sredstva za izpolnitev te obveznosti (člen 533 civilnega zakonika).

Preživnina, določena za mladoletno osebo, se plačuje njenemu zakonitemu zastopniku.

10 Če preživninski zavezanec ne plača prostovoljno, kakšen postopek je potrebno sprožiti, da se ga prisili k plačilu?

Ker je preživnina večinoma določena v denarju, je najpogostejša metoda izvršbe rubež plače (mesečnega dohodka). Prisilna prodaja premičnega in nepremičnega premoženja preživninskega zavezanca je manj pogosta metoda izvršbe.

11 Na kratko opišite vse omejitve izvrševanja, zlasti predpise o varstvu preživninskega zavezanca ter o prekluzivnih in zastaralnih rokih v vašem nacionalnem sistemu izvrševanja.

Kar zadeva izterjavo preživninskega zahtevka, člen 728 zakona o pravnem postopku določa, da je lahko predmet izvršbe za pridobitev zneskov, dolgovanih kot preživnina, samo največ polovica neto mesečnega rednega dohodka preživninskega zavezanca. Če je več postopkov izterjave, ki vključujejo isti znesek, znesek, na katerega je mogoče seči z izvršbo, ne sme presežati polovice neto mesečnega dohodka, ne glede na vrsto zahtevkov.

Kadar preživninski upravičenec sočasno vloži predloge za rubež več premičnega in nepremičnega premoženja, katerega vrednost očitno presega zahtevek, ki ga je treba plačati, lahko izvršilno sodišče omeji izvršbo na določeno premoženje (člen 701 zakona o pravnem postopku).

Prisilna izterjava se konča, kadar je na primer obveznost, navedena v nalogu za izvršbo, v celoti izpolnjena in so poravnani stroški izvršbe; kadar izvršbe ni mogoče izvesti ali nadaljevati, ker ni premoženja, na katerem bi jo bilo mogoče opraviti, ali takega premoženja ni mogoče unovčiti; in kadar je izvršba preklicana (člen 702 zakona o pravnem postopku).

Pravica do izvršbe zastara v treh letih. Pritožba zoper prisilno izterjavo se lahko vloži pri izvršilnem sodišču. Pristojno sodišče lahko začasno ustavi izvršbo, dokler ni sprejeta odločitev o pritožbi zoper prisilno izterjavo (člen 711 in naslednji zakona o pravnem postopku).

Če sta bila sklep o izvršbi ali sama prisilna izterjava preklicana, ima zadevna stranka pravico razveljaviti izvršbo z obnovitvijo predhodnega stanja (člen 722 in naslednji zakona o pravnem postopku).

12 Ali obstaja organizacija ali organ, ki mi lahko pomaga v postopku pridobitve preživnine?

–

13 Ali lahko organizacije (vladne ali zasebne) namesto preživninskega zavezanca v celoti ali delno vnaprej plačajo preživnino?

–

14 Če sem v tej državi članici, preživninski zavezanec pa stalno prebiva v drugi državi:

14.1 ali lahko dobim pomoč organa ali zasebne organizacije v tej državi članici?

Na podlagi Uredbe (ES) št. 4/2009, Haaške konvencije iz leta 2007 ali Newyorške konvencije iz leta 1956 lahko vložnik preživninski zahtevek vloži prek romunskega ministrstva za pravosodje, če preživninski zavezanec prebiva v eni od držav članic EU, ki je pogodbenica Haaške konvencije iz leta 2007 ali Newyorške konvencije iz leta 1956.

14.2 Če je to mogoče, kako lahko stopim v stik s tem organom ali zasebno organizacijo?

Romunsko ministrstvo za pravosodje

str. Apolodor nr. 17, Sector 5,

Bukarešta 050741

Direktorat za mednarodno pravo in pravosodno sodelovanje

(Direcția Drept Internațional și Cooperare Judiciară)

Faks: 0372041077

E-naslov: ddit@just.ro

15 Če sem v drugi državi, preživninski zavezanec pa je v tej državi članici:

15.1 ali lahko vložim zahtevek neposredno pri takem organu ali zasebni organizaciji v tej državi članici?

Ne, vložnik mora stopiti v stik z osrednjim organom za pošiljanje v svoji državi, določenim v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 4/2009, Haaško konvencijo iz leta 2007 ali Newyorško konvencijo iz leta 1956.

Osrednji organ za pošiljanje v zavezančevi državi lahko nato stopi v stik z osrednjim organom za prejem v Romuniji:

romunskim ministrstvom za pravosodje za zahteve, vložene na podlagi Uredbe Sveta (ES) št. 4/2009 in Haaške konvencije iz leta 2007, ali

odvetniško zbornico v Bukarešti (Baroul București) za zahteve, vložene na podlagi Newyorške konvencije iz leta 1956.

Zahteva se nato predloži pristojnemu sodišču.

Preživninski zavezanec, ki prebiva v tujini, lahko svojo zahtevo osebno ali po odvetniku naslovi neposredno na romunsko sodišče, ki je pristojno za kraj stalnega prebivališča toženca ali zavezanca.

15.2 Če je to mogoče, kako se lahko obrnem na ta organ ali zasebno organizacijo in kakšno pomoč lahko dobim?

Preživninski zavezanec, ki prebiva v tujini, lahko svojo zahtevo osebno ali po odvetniku naslovi neposredno na romunsko sodišče, ki je pristojno za kraj stalnega prebivališča toženca ali zavezanca. Podatki o pristojnem romunskem sodišču so na voljo na portalu sodišč <http://portal.just.ro/SitePages/acasa.aspx> na podlagi kraja stalnega prebivališča toženca ali zavezanca.

16 Ali to državo članico zavezuje Haaški protokol iz leta 2007?

Da, v skladu s členom 2612 romunskega civilnega zakonika se pravo, ki se uporablja za preživninsko obveznost, določi na podlagi prava Evropske unije, tj. Haaškega protokola z dne 23. novembra 2007 o pravu, ki se uporablja za preživninske obveznosti.

17 Če te države članice ne zavezuje Haaški protokol iz leta 2007, kateri predpisi se po pravilih njenega mednarodnega zasebnega prava uporabijo za preživninski zahtevek? Katera so relevantna pravila mednarodnega zasebnega prava?

–

18 Kakšna so pravila glede dostopa do sodnega varstva v čezmejnih primerih v okviru EU, v skladu s strukturo Poglavlja V uredbe o preživninskih obveznostih?

Ministrstvo za pravosodje v skladu z *zakonom št. 36/2012 o nekaterih ukrepih, potrebnih za uporabo nekaterih uredb in sklepov Sveta Evropske unije ter instrumentov mednarodnega zasebnega prava na področju preživninskih obveznosti po prejetju zahteve za preživnino ali posebne ukrepe to posreduje v*

reševanje pristojnemu organu ali organu, ki ima osebne podatke, pristojni lokalni odvetniški zbornici, zbornici sodnih izvršiteljev, ali kjer je to primerno, pristojnemu sodišču.

V primeru zahtev, predloženih prek osrednjega organa, se lahko na podlagi člena 46 Uredbe upravičencem do preživninskih obveznosti, ki še niso dopolnili 18 let ali ki nadaljujejo izobraževanje, vendar so mlajši od 21 let, ter upravičencem do preživninskih obveznosti, ki spadajo med ranljive osebe, odobri brezplačna in popolna pravna pomoč.

Ministrstvo za pravosodje pošlje zahteve, ki jih prejme iz tujine, neposredno pristojni lokalni odvetniški zbornici. Predsednik odvetniške zbornice nemudoma po uradni dolžnosti izda zavezujočo odločbo, s katero dodeli odvetnika. Imenovani odvetnik zaprosi za pravno pomoč, med drugim v obliki plačila honorarja za sodnega izvršitelja.

Imenovani odvetnik nato po pridobitvi sklepa o izvršbi zaprosi sodišče za odobritev pravne pomoči v obliki plačila honorarja za sodnega izvršitelja. Odvetnik predloži zahtevo za prisilno izterjavo, sklep o izvršbi in odločbo predsednika odvetniške zbornice krajevno pristojnemu sodnemu izvršitelju.

19 Kakšne ukrepe ta država članica sprejme za zagotovitev izvajanja dejavnosti iz člena 51 uredbe o preživninskih obveznostih?

Romunija je sprejela zakon št. 36/2012 o nekaterih ukrepih, potrebnih za uporabo nekaterih uredb in sklepov Sveta Evropske unije ter instrumentov mednarodnega zasebnega prava na področju preživninskih obveznosti.

Ministrstvo za pravosodje je bilo določeno kot osrednji organ Romunije za posredovanje zahtev iz členov 53 in 56 Uredbe. Ministrstvo za pravosodje po prejetju potrebne podporne dokumentacije preživninskega upravičenca ali zavezanca izpolni del A zahteve in lahko upravičencu ali zavezancu pomaga pri izpolnjevanju dela B zahteve.

Ministrstvo za pravosodje je osrednji organ, ki je pristojen za prejemanje zahtev za posebne ukrepe in preživnino. *Prejete zahteve pošlje v reševanje pristojnemu organu ali organu, ki ima osebne podatke, pristojni lokalni odvetniški zbornici, zbornici sodnih izvršiteljev, ali kjer je to primerno, pristojnemu sodišču.*

Zadnja posodobitev: 07/01/2016

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvornika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.